

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/457/2016/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

100/2017. (V. 25.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2016. november 4-én előterjesztett **panaszát** a 2017. május 25-én megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést fogantató szerv – B. városi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem történt, illetve alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos a Testület formanyomtatványán, postai úton előterjesztett beadványában a rendőrség 2016. október 16-án, a panaszos lakcímén fogantató intézkedését kifogásolta.

I.

Beadványában a panaszos az intézkedés előzményeként előadta, hogy 2016. március 8-án 18 év bántalmazás után * 82. szám alatti közös tulajdonú ingatlanból. A gyerekekkel való kapcsolattartásról bírósági döntés még nem született. A gyermekek elzárkoznak az apától, aki 2016. október 16-án láthatásra érkezett, amely alatt egyre erőszakosabb lett, végül az ajtót betörve és a panaszost félre lökve akart érvényt szerezni a „jogainak”. A panaszos védekezés közben az élettársa kezére nyomta az ajtót. A panaszos szerint az élettársa ilyen megnyilvánulásai időről időre egyre kiszámíthatatlanabbak és erőszakosabbak. Az incidenst a három gyermekük is végignézte.

Fentiek miatt a panaszos hívta a 112-t, majd két rendőr érkezett a B2. városi Rendőrőrsről, akik először a férfit hallgatták meg, és lekezelően bántak a panaszossal. A panaszos sérelmezi, hogy őt a bántalmazó jelenétében hallgatták meg, csak az élettársa jogait ismertették, tőle megtagadták az ideiglenes távortartás elrendelését. A rendőrök azt mondták, hogy nekik azt nem áll módjukban elrendelni, csak a bíróság teheti meg, de amíg nem folyik vér, nem is kérheti a panaszos. A rendőr

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

kigúnyolta őt, az általa elmondottakat vagy nem vette figyelembe, vagy nem hallgatta meg. A rendőrök a két kiskorú gyermeket is kihívták és szembesítették az apjukkal.

A rendőrök tájékoztatása szerint sem szabálysértés, sem bűncselekmény nem történt, többször elmondták, hogy az apa bármikor bemehet az ingatlanba, majd távoztak. A gyerekek azóta rettegésben élnek, hogy mikor tér vissza a bántalmazó édesapjuk, akit a rendőrök felhatalmaztak erre. A panaszos véleménye szerint a gyerekek lelki és szellemi fejlődésük súlyos veszélyben van.

Beadványát azzal zárta a panaszos, hogy a rendőrök nevét ugyan nem tudja, de 2016. október 18-án szóbeli panaszt tett B. városi Rendőrkapitányságon a szolgálatparancsnoknál és az áldozatvédelmi referensnél. Mindketten elismerték, hogy a kiérkező fiatal rendőrök nem megfelelően jártak el.

A panaszos írásbeli panaszt tett, mert úgy gondolja, hogy semmit nem ér el vele.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az ORFK Ellenőrzési Szolgálatán keresztül az illetékes rendőri szervtől, valamint megküldeni kérte az ügygel kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat és a konkrét kérdésekkel kapcsolatban a rendőrség álláspontját. A rendelkezésre bocsátott iratokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatóak.

1) Az intézkedést foganatosító N. T. c. r. törzsőrmester és F. Sz. c. r. törzsőrmester az alábbi tartalommal tett jelentést 2016. október 16-án (továbbiakban: elsődleges jelentés).

A szolgálat teljesítése során 10 óra 5 perckor a Tevékenység- Irányítási Központ (továbbiakban: TIK) utasítására megjelentek P. község, M. u. *. szám alatt, mert onnan bejelentést tettek, hogy egy volt élettárs erőszakkal akar bejutni egy ingatlanba.

A helyszínen meghallgatták K. I.-t (adatai szerepelnek a jelentésben), aki elmondta, hogy a fenti címen volt élettársa lakik három közös gyermekükkel, az ingatlan fele-fele arányban tulajdonuk, viszont mégsem engedi be a panaszos. Ő maga 2016 márciusában költözött el a fenti címről, a mai napon a közös gyermekeket szerette volna magával vinni. Kérdésre elmondta, hogy jogerős bírósági végzéssel nem rendelkeznek a gyermekláthatással kapcsolatban, előzetes egyeztetés alapján vitte el eddig a gyermekeket, de az utóbbi időben a volt élettársa nem adja neki oda a gyermekeket. Elmondta, hogy amikor az ajtó előtt állt és gyermekével beszélgetett a nyitott ajtón keresztül, a volt párja rácsukta az ajtót a kezére. A jobb kézfejen horzsolás volt látható, orvosi ellátást nem kért. A jelentést író felhívta a figyelmét a magánindítvány előterjesztésének módjára és lehetőségére a könnyű testi sértés és a magánlaksértés miatt, melyet megértett és tudomásul vett, kérdésemre elmondta, hogy átgondolja, hogy kíván-e élni e jogával.

Ezt követően meghallgatták a bejelentőt, a panaszost (adatai szintén szerepelnek a jelentésben), aki elmondta, hogy a mai napon fent nevezett K. I. megjelent a fenti címen azzal a szándékkal, hogy a gyermekeket elvigye magával. Tekintettel arra, hogy a gyermekek nem szeretnék édesapjukkal menni, ezért nem adja át neki a gyermekeket. Elmondta, hogy volt párja erőszakos, most is erőszakkal akart bejutni az ingatlanba, ezért zárta be az ajtót előtte és kért rendőri segítséget. Kérdésre elmondta, hogy korábban is történt már rendőri intézkedés volt párja agresszív viselkedése miatt.

A rendőrök tájékoztatták őket, hogy jogaikat polgári peres eljárásban tudják érvényesíteni, ezt a felek megértették és tudomásul vették.

Kérdésre elmondták továbbá, hogy a fenti eseménynek és hangos szóváltásnak mind a három gyermek [K. F. ; K. L. és K. Z. (a születési dátumok szerepelnek a jelentésben)] szem-, és fültánúja volt.

Fenti okok miatt az illetékes gyermekjóléti szolgálat értesítésre kerül.

A fentieket jelentették a TIK-nek, majd annak engedélyével a rendőrök távoztak a helyszínről.

2) Az intézkedő rendőrök a Testület intézkedéssel kapcsolatos kérdéseinek megválaszolása érdekében 2016. december 12-én kiegészítő jelentést tettek az alábbi tartalommal. *(A Testület csak az eddigi jelentésekben nem szereplő új információkat ismerteti.)*

Az rendőri intézkedés során a rendőrség részéről kép- és hangfelvétel nem készült. A TIK ügyelet utasítására mentek a panaszos lakcímére, mivel onnan családi és gyermek láthatási problémák miatt bejelentés érkezett.

A helyszínen először a volt élettársat hallgatták meg, mivel ő már az ingatlan előtti utca szakaszon várta a rendőröket. Ekkor a panaszossal még nem találkoztak. A volt élettárs - által elmondottak rendőri jelentésben rögzítésre kerültek, K. I. priorálása a helyszínen megtörtént. Ezt követően a panaszossal kapcsolatfelvételre került sor, az ingatlan bejárati ajtajánál találkoztak vele. A panaszos által elmondottak szintén rögzítésre kerültek a rendőri jelentésben, személyével kapcsolatban szintén priorálás történt.

A kérdésre, hogy meggyőzködtek-e arról a rendőrök, hogy a vitában érintett másik fél életvitelszerűen az érintett ingatlanban lakik-e, a jelentés azt rögzítette, hogy az élettárs elmondta, hogy 2016. márciusa óta saját elhatározásból költözött el az érintett ingatlanból, életvitelszerűen nem ott lakik, ezt a panaszos is egyértelműen alá támasztotta. Arra vonatkozóan, hogy K. I. lakcímkártyáján milyen cím szerepelt, tanúbizonyságot tesz az, hogy a rendőri jelentésben az állandó lakcíme rögzítésre került.

A felek viselkedésére vonatkozóan a rendőrök jelentésükben előadták, hogy a volt élettárs kulturált, nyugodt hangnemben kommunikált a rendőri jelenlét során. A panaszos az intézkedés első néhány percében nyugodt, megértő viselkedést tanúsított, majd átváltott egy felháborodott, ingerült kommunikációs formára.

A Testület a panaszbeadvány alapján felvilágosítást kért arra vonatkozóan, hogy hol tartózkodtak a gyerekek az intézkedés alatt, illetve, hogy megfelel-e a valóságnak, hogy szembesítették őket az édesapjukkal. A jelentés erre vonatkozóan azt tartalmazza, hogy a gyermekek a felek meghallgatása és priorálása során a lakó ingatlanban tartózkodtak, nem voltak jelen szüleik meghallgatása alatt. A gyermekek szembesítése nem történt meg. Tekintettel arra, hogy a szülők elmondták, hogy nincs jogerős bírósági határozat a gyermekek elhelyezésével és láthatásával kapcsolatban, megkérdezték a gyerekektől, hogy szeretnék-e az édesapjukkal elmenni vagy nem, de ők nem akartak. Valamint azt is megkérdezték tőlük, hogy látták, hallották-e a szüleik közti vitát, amelyre igennel feleltek.

Beadványában a panaszos kifogásolta, hogy kérése ellenére nem intézkedtek a rendőrök az ideiglenes megelőző távoltartás iránt. Ezzel kapcsolatban a rendőrök leírták, hogy a volt élettárssal szemben további intézkedés nem került foganatosításra. Az ideiglenes megelőző távoltartó határozat meghozatalának részletes szabályairól szóló 52/2009 (IX. 30.) IRM rendelet alapján, a helyszínen nem találtak olyan jelet, ami erőszakos bántalmazásra mutatott volna, így nem is lehetett megállapítani, hogy ki a bántalmazó és ki a bántalmazott.

K. I. jobb kézfejen látszottak friss horzsolás nyomai, amit akkor szerzett, amikor a panaszos becsukta az ajtót és a keze egy pillanatra ott maradt. Az élettárs nem kért orvosi ellátást, a helyszínen nem kívánt feljelentést tenni könnyű testi sértés miatt. A panaszoson külsérelmi jeleket nem találtak, a felek egyértelműen, egymástól függetlenül elmondták, hogy a rendőrök érkezése előtt nem történt erőszakos közvetlen kontaktus. A helyszínen nem sikerült olyan független tanúk felkutatni, akik alátámasztották volna, hogy a rendőrök érkezése előtt bármilyen erőszakos tettelegesség történt volna. Ezek alapján nem volt szükség arra, hogy az őrparancsnokot tájékoztatása mellett az ideiglenes távoltartást elrendeljék.

Az elhangzott (jogi) felvilágosítással kapcsolatos kérdésre a rendőrök jelentésükben előadták, hogy a panaszossal közölték, hogy a gyermek elhelyezéssel és láthatással kapcsolatos jogait polgári peres úton tudja érvényesíteni, illetve tekintettel arra, hogy nem történt szabálysértés, sem bűncselekmény, ezért a rendőrhatalóság kényszerintézkedést nem foganatosít a helyszínen. A továbbiakban K. I. tájékoztatására is sor került, miszerint ha a közös tulajdonban lévő ingatlanba bejutását a panaszos gátolja, a rendőrkapitányságon magánindítványos feljelentéssel élhet magánlaksértés miatt.

A részrehajlásra vonatkozó panaszellel kapcsolatban a jelentés azt rögzítette, hogy a felek meghallgatása és tájékoztatása során a rendőri magatartás teljesen részrehajlásmentes, pártatlan volt. A felek ugyanúgy kerültek meghallgatásra, a rájuk vonatkozó tájékoztatást megkapták, amit tudomásul vettek.

A hangnemmel és bánásmóddal kapcsolatban a jelentés előadta, hogy a panaszossal történő kapcsolatfelvétel első mondata a napszaknak megfelelő köszönés, a második a bemutatkozás volt. Ezt követően segítőkész, figyelmes, megértő magatartásforma követte a további párbeszédet. Az intézkedés során a panaszossal való kommunikáció egyszere sem volt lekezelő.

Az intézkedést követő panasztétellel kapcsolatban a jelentés leírta, hogy arra vonatkozóan, hogy a panaszos megjelent a rendőrségen panaszt tenni, csak néhány nappal később értesültek, így arról, hogy milyen tájékoztatást kapott, nyilatkozni nem tudnak.

Arra a kérdésre, hogy volt-e korábban hasonló okból intézkedés a panaszos lakcímén, a kiegészítő jelentésben az szerepel, hogy ezt megelőzően egyikük sem intézkedett sem a panaszossal, sem mással szemben a panaszos lakcímén.

3) F. P. r. főtörzsőrmester a Testület kérdéseinek megválaszolására 2016.december 13-án kelt jelentésében a következőket rögzítette.

Arra a kérdésre, hogy megfelel-e a valóságnak, hogy a panaszos 2016. október 18-án felkereste a rendőrséget, hogy panaszt tegyen, a jelentés előadta, hogy a panaszos kézzel írt panaszában 2016. október 18. napját jelölte meg, hogy megjelent a B. városi Rendőrőrsön. A panaszos valóban járt a rendőrőrsön, de hogy melyik napon, azt pontosan nem tudja, mivel a panaszos nem kérte, hogy panaszát vegyék fel írásban.

A panaszos személyes megjelenése alkalmával előadta, hogy a panaszában megjelölt időpontban miért kért rendőri intézkedést. A r. főtörzsőrmester, mint a rendőrőrs mb. rendészeti alosztályvezetője tájékoztatta, hogy olvasta a járőrök által, az eset kapcsán készített rendőri jelentést, és elmondta neki, hogy a jelentés alapján nem volt megállapítható az ideiglenes megelőző távoltartás elrendelése. Tájékoztatta továbbá, hogy milyen esetekben rendelhető el a megelőző távoltartás.

Így elmondta, hogy a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. törvény szerint a rendőr szubjektív megítélésére alapozza a döntés meghozatalát, amely azonban számos külső és belső tulajdonságtól, sőt körülménytől függ. A rendőr életkora, tapasztalata, szocializációja, ismeretei meghatározzák ítéliképességét, helyzetfelismerését, és döntési potenciálját. Jelen intézkedés során, a felek által a helyszínen elmondottak alapján, továbbá a rendőrök által észlelt körülmények szerint (a volt élettárs nyugodtan viselkedett, nem volt látható sérülés a bejelentőn, egyéb ingóságokon vagy az ingatlanon nem volt látható sérülés, amely erőszakra utalt volna, nem volt az esetnek külső szemtanúja) a járőrök helyesen intézkedtek, és felismerték, hogy a megelőző távoltartás elrendeléséhez szükséges törvényi tényállási elemek hiányoznak. A volt élettársnak bár tulajdoni hányada van az ingatlanban, de ott életvitelszerűen nem lakik, más bejelentett lakcímmel rendelkezik, esetleges előre nem jelzett időpontban történő megjelenése és a lakásba történő bejutási szándéka magánlaksértés vétségét vetheti fel, mely nem hivatalból, hanem magánindítványra üldözendő cselekmény. A panaszos előadta továbbá, hogy volt élettársa rendszeresen zaklatja és fenyegeti őt, ezért tájékoztatta, hogy a rendőrőrsön a feljelentését azonnal

megteheti. A panaszos erre azt mondta, hogy ezt meg át kell gondolnia és a következő napon visszajön az őrsre a feljelentés megtétele miatt. A panaszos a zaklatással, fenyegetéssel kapcsolatban feljelentést a mai napig nem tett.

Arra a kérdésre, hogy intézkedtek-e korábban a panaszos lakcímén hasonló okból kifolyólag, ha igen, pontosan mikor, a jelentés azt rögzítette, hogy a Neozsaru rendszerben történő kutatás alapján megállapították, hogy a panaszolt eseményt megelőzően és azt követően sem kellett a családnál hasonló eset miatt intézkedést fogantatosítani. Ezen okból kifolyólag eljárás sem indult az esettel kapcsolatban.

III.

A Testület a panaszbeadvány többi része és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – vizsgálta a rendőrök intézkedési kötelezettségét, az intézkedés hangnemét, és azt, hogy az intézkedés megfelelt-e a részrehajlásmentes eljárás követelményének.

A Testület vizsgálata során megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének VI. cikkében foglalt magán- és családi élet, otthon tisztelgetben tartásához, és a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát, valamint XV. cikkének (1) és (2) bekezdésében biztosított egyenlő bánásmód követelményét az alábbiak szerint.

1) Először a Testület a panaszbeadványban foglaltak kapcsán azt értékelte, hogy hatásköri szabályai a sérelmezett események vizsgálatát mennyiben teszik lehetővé.

A Testület hatáskörét a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) szabályozza. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése értelmében az, akinek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést fogantatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálják el.

Az Rtv. idézett rendelkezése szerint a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések tartoznak, amelyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel, más esetekben érdemi vizsgálatot nem folytathat. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (pl. intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (pl. igazoltatás, ruházat- csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés),
- a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (pl. testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás),

tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

Az Rtv. IV. fejezetében szereplő 11. § (1) bekezdése szerint a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni. A 11.§ (1) bekezdése – a

fentebb kifejtettek alapján – olyan általános jellegű rendőri kötelezettséget rögzít, amelynek megsértése esetén helye van a Testület eljárásának akkor is, ha a jogsértés nem az Rtv. V. és VI. fejezetében foglalt rendelkezések alkalmazásával függ össze.

Mindezekből következően a Testületnek nincs hatásköre annak eldöntésére, hogy az ideiglenes megelőző végzés elrendelését jogszerűen mellőzte-e a rendőrség, azonban annak vizsgálatára kiterjed, hogy fenn állt-e a rendőrség intézkedési kötelezettsége az ügy kapcsán, és ennek, illetve a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. törvény (továbbiakban: Táv. tv) 6. § (3) bekezdésében foglalt kötelezettségeknek eleget tett-e.

2) A Testület elsőként a rendőrök intézkedési kötelezettségét vizsgálta meg.

a) A rendőrség feladata a Rtv.-nek - a rendőri intézkedés megtörténtekor hatályban lévő - 1. § értelmében a közbiztonság és a közrend védelme, valamint az államhatár őrzése, a határforgalom ellenőrzése és az államhatár rendjének fenntartása. A rendőrség a közbiztonság és a közrend védelme, valamint az államhatár őrzése, a határforgalom ellenőrzése és az államhatár rendjének fenntartása körében az e törvényben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében – egyebek mellett - általános bűnügyi nyomozó hatósági jogkört gyakorol, végzi a bűncselekmények megelőzését és felderítését, elvégzi a részére törvényben vagy kormányrendeletben megállapított, valamint az Európai Unió kötelező jogi aktusából vagy nemzetközi szerződésből eredő egyéb feladatokat.

A rendőrség feladatait tovább részletezi az Rtv. 2. §-a, miszerint a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése rendelkezik a rendőr intézkedési kötelezettségéről. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

A Szolgálati Szabályzat 8. § (1) bekezdése értelmében a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről - ha az elkövető ismert, annak megjelölésével - feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A (2) bekezdés szerint a rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást. Végezetül a hivatkozott jogszabályhely (3) bekezdése előírja, hogy ha szándékos bűncselekmény elkövetésének helyszínén tetten ért vagy a menekülő elkövető elfogására nincs mód, a rendőr haladéktalanul intézkedik az elfogás és - szükség esetén - a helyszín biztosítása iránt.

A Testület ahhoz, hogy a rendőrség intézkedési kötelezettségének keletkezése kérdésében állást foglaljon, azt kellett mérlegelnie, hogy felmerülhetett-e szabálysértés és/vagy bűncselekmény elkövetésének a rendőrségi fellépéshez szükséges gyanúja, amelyek intézkedési kötelezettséget keletkeztettek a rendőrség oldalán.

A rendőrségi iratok szerint a panaszos családi vitáról és gyermek láthatási problémáról tett bejelentést a lakcímükről, ezért a TIK utasítása alapján a járőrök megjelentek a panaszos lakcímén.

A Táv. tv. 6.§ (2) bekezdése rendelkezik az ideiglenes megelőző távoltartás elrendeléséről, eszerint a rendőrség az ideiglenes megelőző távoltartást

- a) helyszíni intézkedése során észlelt hozzátartozók közötti erőszakra vonatkozó tények alapján hivatalból,
- b) a bántalmazott, illetve a bántalmazottnak a Ptk.-ban meghatározott közeli hozzátartozója és hozzátartozója, valamint bejegyzett élettársa bejelentése,
- c) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben, valamint a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló törvényben meghatározott munkakörben foglalkoztatott személynek a – feladatai ellátása során tudomására jutott, a hozzátartozók közötti erőszakra vonatkozó tények miatt tett – bejelentése,
- d) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó egészségügyi szolgáltatást nyújtónak, személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatónak, közoktatási intézménynek a – gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében törvényben meghatározott feladatai ellátása során tudomására jutott, a hozzátartozók közötti erőszakra vonatkozó tények miatt tett – bejelentése alapján rendelheti el.

A törvényhez fűzött értelmező rendelkezések (1. §) szerint hozzátartozók közötti erőszaknak minősül a bántalmazó által a bántalmazott sérelmére megvalósított, a méltóságot, az életet, a szexuális önrendelkezéshez való jogot, továbbá a testi és lelki egészséget súlyosan és közvetlenül veszélyeztető tevékenység, valamint a bántalmazó által a bántalmazott sérelmére megvalósított, a méltóságot, az életet, továbbá a testi és lelki egészséget súlyosan és közvetlenül veszélyeztető mulasztás.

A Táv. tv. alkalmazásában hozzátartozónak kell tekinteni a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (továbbiakban: Ptk.) 8: 100 § b) pontjában meghatározott közeli hozzátartozókat és hozzátartozókat (a házastárs, az egyeneságbeli rokon, az örökbefogadott, a mostoha- és a nevelt gyermek, az örökbefogadó-, a mostoha- és a nevelőszülő és a testvér; hozzátartozó továbbá: a közeli hozzátartozó, az élettárs, az egyeneságbeli rokon házastársa, a házastárs egyeneságbeli rokona és testvére, és a testvér házastársa), valamint volt házastársat, a volt élettársat, a bejegyzett élettársat, a volt bejegyzett élettársat, a gondnokot, a gondnokoltat, a gyámot, a gyámoltat.

A Táv. tv. fent idézett szakasza tehát intézkedési kötelezettséget teremt minden olyan esetben, amikor hozzátartozók közötti erőszakra vonatkozó bejelentést tesznek a rendőrségnél, illetve amikor a rendőrség helyszíni intézkedése során észlel erőszakra utaló jeleket.

A bejelentés hanganyaga ugyan sajnálatos módon nem állt a Testület rendelkezésére, azonban a bejelentés rendőrség által közölt tartalma alapján a rendőr intézkedési kötelezettsége fennállt: egyrészt mert a közrendet veszélyeztető körülményről (Rtv.13.§), másrészt hozzátartozók közötti *lehetséges* erőszakról kaptak bejelentést (Táv. tv. 6. § (2) bekezdés b) pont).

A Testület ezért megállapította, hogy a rendőrségnek intézkedési kötelezettsége keletkezett, a bejelentésben foglaltakat ellenőriznie kellett.

b) A Testületnek ezt követően abban kellett állást foglalnia, hogy az intézkedési kötelezettségét a rendőrség jelen esetben megfelelően teljesítette-e.

A panaszos kifogásolta, hogy a rendőrség kérése ellenére nem rendelte el az ideiglenes megelőző távoltartást, valamint azt, hogy szembesítették a gyerekeket az édesapjukkal.

A Táv. tv. 6. § (3) bekezdése rögzíti, hogy a – fentebb ismertetett - (2) bekezdésben meghatározott feltételek fennállása esetén mikor kell elrendelnie a rendőrségnek az ideiglenes megelőző távoltartást.

Eszerint a rendőrség az ideiglenes megelőző távoltartást akkor rendeli el, ha az eset összes körülményéből, így különösen a bántalmazó és a bántalmazott által előadott tényekből, a hozzátartozók közötti erőszak helyszínéből, a hozzátartozók közötti erőszakra utaló jelekből, a bántalmazó és a bántalmazott magatartásából és egymáshoz való viszonyából a hozzátartozók közötti erőszak elkövetésére megalapozottan lehet következtetni.

A fenti jogszabályhely tehát a rendőrség kötelezettségé teszi, hogy adatgyűjtéssel, meghallgatással feltárja az eset valamennyi olyan körülményét, ami megalapozhatja az ideiglenes megelőző távoltartás 72 órás elrendelését. Ez a rendelkezés összhangban van az Rtv. 13. § (2) bekezdésének rendelkezéseivel.

A rendőrségi iratokból kitűnik, hogy a rendőrök kiérkezésüket követően meghallgatták a panaszos volt élettársát, a panaszost, a gyerekeket.

A jelentések rögzítették az általuk előadottakat. A volt élettárs előadta, hogy már elköltözött a közös tulajdonú ingatlanból, azért érkezett, hogy a közös gyermekeiket láthatásra elvigye. Kérdésre elmondta, hogy idáig előzetes egyeztetés alapján vitte el őket, nincs jogerős bírósági végzés a láthatásról. azonban újabban a panaszos nem adja oda neki a gyerekeket. Most a nyitott ajtón keresztül beszélgetett az egyik gyerekkel, amikor a panaszos rácsukta a kezére az ajtót. A rendőrök a kézfejen horzsolást láttak, a volt élettárs orvosi ellátást nem kért. Tájékoztatták, hogy magánindítvánnyal élhet könnyű testi sértés miatt, amire a volt élettárs közölte, hogy átgondolja, hogy kíván-e azzal élni. Ezt követően hallgatták meg a panaszost, aki elmondta, hogy volt élettársa megjelent náluk azzal a céllal, hogy elvigye a gyerekeket, akik nem szeretnének vele menni, ezért nem adja át őket. Elmondta a panaszos, hogy a volt párja erőszakos, most is erőszakkal akart bejutni, ezért csukta rá a kezére az ajtót és kért rendőri segítséget. Kérdésre elmondta, hogy korábban is történt rendőri intézkedés a volt párja agresszivitása miatt. Az édesapával való szembesítést cáfolták a rendőrségi iratok, azt rögzítették, hogy bírósági ítélet hiányában megkérdezték a gyerekeket, hogy akarnak-e az apjukkal elmenni (nem akartak), illetve, hogy látták-e a szüleik veszekedését (igen).

Ezt követően tájékoztatták a feleket, hogy gyermekelhelyezéssel és láthatással kapcsolatos jogait polgári peres úton tudják érvényesíteni, illetve a panaszos volt élettársa magánlaksértés szabálysértése miatt magánindítványt terjeszthet elő.

A csatolt rendőrségi iratokból az is megállapítható, hogy a rendőrség az ideiglenes megelőző távoltartás elrendelését a helyszínen tapasztaltak alapján nem tartotta indokoltnak, a helyszínen nem találtak olyan jelet, ami erőszakos bántalmazásra mutatott volna, ráadásul az élettársnak voltak hámsérülései, a panaszoson külsérelmi jeleket nem találtak, a lakásban sem utalt semmi erőszakosságra, a felek egyértelműen, egymástól függetlenül elmondták, hogy érkezésük előtt nem történt erőszakos közvetlen kontaktus. A helyszínen nem sikerült olyan független tanúk felkutatni, akik alátámasztották volna, hogy a rendőrök érkezése előtt bármilyen erőszakos tettelegesség történt volna. Ezek alapján a rendőrségi álláspont szerint nem volt szükség arra, hogy intézkedjenek az ideiglenes megelőző távoltartás elrendelése iránt.

A Testület álláspontja szerint a fent már idézett intézkedési kötelezettség teljesítésének jelen helyzetben arra kellett kiterjednie, hogy a bejelentésre a rendőrök a helyszínen megjelenjenek, hogy meggyőződjenek a bejelentésben foglaltakról, a feleket igazoltassák, a tényállásról tájékozódjanak (ami alapján eldönthető, hogy további intézkedés fogantatása- így például az ideiglenes megelőző távoltartás elrendelése indokolt-e), és alapos tájékoztatást nyújtsanak a jogi lehetőségeket illetően.

Ez alapján a Testület a rendőrség intézkedését megfelelőnek találta. A feleket igazoltatták, priorálták, a feleket – beleértve az érintett gyermekeket - meghallgatták. Azzal kapcsolatban, hogy a körülmények kellő tisztázását követően a rendőrök a rendelkezésre álló információk alapján – mivel hivatalból üldözendő bűncselekmény, vagy szabálysértés nem történt— további intézkedést nem fogantatosítottak, csupán felvilágosításban részesítették a feleket, nem állapít meg mulasztás a Testület. A Testület

megjegyzi, hogy egyéb jogszabályban előírt jelzési kötelezettségének is eleget tett a rendőrség, amikor értesítette az illetékes gyermekjóléti szolgálatot.

Fentiek miatt a Testület megállapította, hogy a rendőrség a külön törvényben előírt adatgyűjtési és Rtv.-ben előírt intézkedési kötelezettségének megfelelően eleget tett, nem mulasztott az intézkedés során, ezért a Testület nem állapította meg a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogának sérelmét.

3) Ezt követően a Testület megvizsgálta a rendőrök bánásmódját és hangnemét.

A beadvány szerint lekezelően bántak a rendőrök a panaszossal.

A Testület vizsgálatának alapját az Rtv. alapelvi szintű rendelkezése [2. § (1) bekezdés] képezte. Ez a rendelkezés ugyan kívül esik az Rtv. 92. § (1) bekezdésében megjelölt, az Rtv. IV., V. és VI. fejezetén, ugyanakkor azokat a Testület az eljárása során minden esetben figyelembe veszi, és értékeli. Az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

A Testület gyakorlata és korábbi megállapításai szerint ez a jogszabályhely olyan kötelezettséget ró a rendőrségre, miszerint az intézkedő rendőröknek a fennálló pozitív, tehát alapjogvédelmi kötelezettségen túl, tartózkodniuk kell minden olyan magatartástól és cselekménytől, mely az Rtv. 15. §-ának összevetésében is – az intézkedéssel szükségesen vagy elkerülhetetlenül együtt járó jogkorlátozás mértékén túl – indokolatlan vagy szükségtelen, vagy akár túlzott jogsérelmet okoz az intézkedés alá vont állampolgárok alapvető jogaiban, így különösen emberi méltóságukban.

Az intézkedő rendőröktől – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaitól – minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Az említett rendelkezés alapján a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége, ezért minden körülmények között elvárható a tisztességes, az általa képviselt közfeladat mértékéhez méltó, a másik személy emberi méltóságát mindenkor szem előtt tartó viselkedés és hangnem.

A Testület ezzel kapcsolatban szükségesnek tartja kiemelni a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét, amelynek 1. pontja előírja: a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület továbbá jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számon kérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

Szükséges még utalni az Rtv. 16.§ (4) bekezdésére is, amely kimondja, hogy a rendőr nem alkalmazhat kínzást, kényszervallatást, kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmódot, az erre vonatkozó utasítást köteles megtagadni. A rendőr az ilyen magatartás tanúsítójával szemben, annak megakadályozása érdekében, a szolgálati beosztására, a rendfokozatára, személyére tekintet nélkül köteles intézkedni.

A rendőrök jelentésükben cáfolták a panaszos állításait, fellépésük az abban foglaltak szerint a kommunikáció egyszer sem volt lekezelő, a kapcsolatfelvétel során napszaknak megfelelő köszönéssel és bemutatkozással vette kezdetét, majd segítőkészen és figyelmesen jártak el. Az intézkedés alá vontak magatartásával kapcsolatban azt rögzítette a jelentés, hogy a volt élettárs kulturáltan viselkedett és nyugodtan kommunikált, a panaszos az intézkedés első perceiben szintén nyugodt volt és megértő, majd felháborodott, ingerült kommunikációra váltott.

Az intézkedés hangnemével és bánásmóddal kapcsolatban a Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy az egymásnak ellentmondó nyilatkozatokat egyéb alkalmas bizonyíték hiányában a Testület nem tudja feloldani, ezért az alkalmazott bánásmóddal kapcsolatban a panaszos emberi méltósághoz fűződő jogának sérelme nem volt megállapítható.

4) A panaszos sérelmezte, hogy bár ő volt a bejelentő, előbb a volt élettársát egyedül hallgatták meg, majd őt, a volt párja jelenlétében.

A panaszos ezen sérelmével kapcsolatban a Testület a részrehajlás-mentes intézkedés követelményét vizsgálta meg, amelyet az Rtv. 13. § (2) bekezdése rögzít. A hivatkozott rendelkezés szerint „a rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni”. A rendőri fellépés e követelményének értelmében az érintettel szemben nem lehet hátrányosabb (vagy előnyösebb) pusztán azért, mert személye a rendőr számára ellenszenves (vagy rokonszenves).

Az Rtv. 13. § (2) bekezdése tehát általános jelleggel írja elő a részrehajlásmentes intézkedés kötelezettségét. A Testület továbbá utal arra, hogy számos állásfoglalásban rögzítette már álláspontját, miszerint az intézkedő rendőröktől – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaitól – minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. A Testület hivatkozik az Rtv. 2. §-ára, melynek értelmében „a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.” Az említett rendelkezés alapján a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre különös súllyal nehezedik az emberi méltóság és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége, ezért minden körülmények között elvárható a tisztességes, a másik személy emberi méltóságát szem előtt tartó viselkedés és hangnem. A Testület az esettel kapcsolatban a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexében (a továbbiakban: Etikai Kódex) foglalt követelményekre is felhívja a figyelmet, amelyek ugyan nem minősülnek jogszabályi előírásoknak, azonban alapjaiban meghatározzák a rendőri hivatás értékeit, és erkölcsi iránymutatásul szolgálnak a rendőrség és az egyes rendőrök számára. Az Etikai Kódex 5. pontja kimondja, hogy „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit [...] indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz [...] megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.”

A panaszos állításával ellentétben az intézkedés részrehajlással kapcsolatos kérdésre az intézkedés foganatosító rendőrök kiegészítő jelentésében úgy nyilatkoztak, hogy a rendőri magatartásuk részrehajlásmentes, pártatlan volt, a feleket ugyanolyan körülmények közt hallgatták meg. Előadták továbbá, hogy korábban egyik féllel szemben sem intézkedtek. Az intézkedéssel összefüggésben sem a panaszossal, sem annak volt élettársával szemben büntető-, szabálysértési eljárást nem kezdeményeztek.

Azt, hogy a rendőrség elsőként a másik felet hallgatta meg, nem értékelte részrehajlásként, mivel a rendőrség erre vonatkozóan kielégítő magyarázatot adott: kitérkezésükkor a volt élettárs az utcán

várákozott. A Testület szerint önmagában ez a tény nem támasztja alá azt, hogy a rendőrök a másik felet előnyben részesítették. Azt pedig, hogy a másik fél jelenlétében hallgatták meg a panaszost, cáfolták a rendőrök. Az ellentmondásos nyilatkozatok okán a Testület pusztán az erre vonatkozó információkból nem tudott következtetést levonni az intézkedő rendőr elfogultsága tárgyában, így a Testület megvizsgálta az egyéb körülményeket. Az intézkedés napján kelt jelentés részletesen rögzítette az intézkedés tartalmát és menetét, a panaszos adatait és az általa előadottakat, a másik fél adatait és elmondásait szintúgy. A Testület nem tudott olyan többlet körülményt feltárni, amely alátámasztotta volna a panaszos állítását, hogy vele szemben elfogultság miatt hátrányosabban jártak el.

Mindezek okán a Testület úgy foglalt állást, hogy a részrehajlás Rtv. 13. §-ában foglalt tilalmának megsértése, és ezáltal a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga, illetve az egyenlő bánásmód követelménye nem sérült.

IV.

A Testület az ügy gondos mérlegelést követően arra az álláspontra helyezkedett, hogy a rendőrség a bejelentés nyomán keletkezett intézkedési kötelezettségét megfelelően teljesítette, ezért a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogát nem érte sérelem. Az intézkedés hangnemével a rendőri bánásmóddal kapcsolatban a panaszosi és rendőri állítások közti ellentétet nem tudta feloldani, ezért a panaszos emberi méltósághoz fűződő jogának sérelme nem volt megállapítható. Az intézkedés részrehajló voltát kifogásoló panaszzelemmel kapcsolatban arra az álláspontra helyezkedett a Testület, hogy a részrehajlás Rtv. 13. §-ában foglalt tilalmának megsértése, és ezáltal a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga, illetve az egyenlő bánásmód követelménye nem sérült.

A fentiek alapján a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2017. május 25.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
előadó testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET